Llengua Catalana i Literatura II

Criteris d'avaluació

CE 1 Reconèixer, valorar i explicar la diversitat lingüística del món, les famílies de llengües i la seva evolució (naixement, vida i mort) i les polítiques que tenen a veure amb aquestes situacions; tot partint del fet de conèixer la situació lingüística a Europa i dels territoris que conformen el domini lingüístic de la llengua catalana.
CA 1.1 Reconèixer, valorar i explicar la diversitat lingüística del món, les famílies de llengües i la seva evolució (naixement, vida i mort) i les polítiques que tenen a veure amb aquestes situacions, amb especial atenció a les del propi territori; tot partint del fet de conèixer la situació lingüística a Europa, Espanya i territoris que conformen el domini lingüístic de la llengua catalana, en manifestacions orals, escrites i multimodals.
CA 1.2 Qüestionar i refutar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'exploració i reflexió entorn dels fenòmens de contacte entre llengües, amb especial atenció al paper de les xarxes socials i els mitjans de comunicació i de la investigació sobre els drets lingüístics i diversos models de convivència entre llengües.

CE 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, recollint-ne el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant-ne la fiabilitat, la forma i el contingut, per construir coneixement, per formar-se opinió i per eixamplar les possibilitats de gaudi i oci.
CA 2.1 Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals complexos propis de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.
CA 2.2 Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals complexos, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

CE 3 Produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent a textos de caràcter acadèmic, amb rigor, fluïdesa, coherència, cohesió, correcció i el registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals, com per intervenir de manera activa i informada en diferents contextos socials.
CA 3.1 Realitzar exposicions i argumentacions orals formals amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social, ajustant-se a les convencions pròpies de cada gènere discursiu i amb la fluïdesa, el rigor, la coherència i el registre adequat, en diferents suports i utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.
CA 3.2 Participar de manera activa i adequada en interaccions orals (formals i informals) i en el treball en equip amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.

CE 4 Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, integrant la informació explícita i realitzant les inferències necessàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement.
CA 4.1 Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, realitzant les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura.
CA 4.2 Valorar la forma i el contingut de textos complexos avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

CE 5 Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb especial atenció als gèneres discursius de l'àmbit acadèmic, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.
CA 5.1 Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural. L'elaboració ha d'anar precedida d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal i d'un procés de redacció i revisió d'esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta.
CA 5.2 Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.

CE 6 Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscs de manipulació i desinformació i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la, amb un punt de vista crític i personal al mateix temps que respectuós amb la propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs de recerca sobre temes del currículum o vinculats a les obres literàries llegides.
CA 6.1 Elaborar treballs de recerca de manera autònoma, en diferents suports, sobre temes curriculars d'interès cultural que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts; calibrar-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis; i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.
CA 6.2 Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb especial atenció a les xarxes socials i altres entorns digitals, seguint pautes d'anàlisi, contrast i verificació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica enfront dels possibles biaixos de la informació.

CE 7 Seleccionar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres i compartir experiències lectores per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.
CA 7.1 Triar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània i deixar constància del progrés de l'itinerari lector i cultural personal mitjançant l'explicació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i de l'experiència de lectura.
CA 7.2 Compartir l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i elaborar una interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals.

CE 8 Llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura catalana, utilitzant el metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals per establir vincles entre textos diversos a fi de conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats d'aprofitament de la literatura i crear textos d'intenció literària.
CA 8.1 Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides mitjançant l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el seu context social i històric i amb la tradició literària, utilitzant el metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres.
CA 8.2 Desenvolupar projectes de recerca que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal, establint vincles argumentats entre els clàssics de la literatura catalana objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques clàssiques o contemporànies, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics i explicitant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.
CA 8.3 Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.

CE 9 Consolidar i aprofundir en el coneixement explícit i sistemàtic sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.
CA 9.1 Revisar els textos propis i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i utilitzant el metallenguatge específic i identificar i esmenar problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús.
CA 9.2 Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic.
CA 9.3 Elaborar i presentar els resultats de projectes de recerca reduïts sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua, formulant hipòtesis i establint generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequada i consultant de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.

CE 10 Posar les pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no tan sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.
CA 10.1 Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, com també dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones.
CA 10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos tant en l'àmbit personal com en l'educatiu i el social.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS
- La variació lingüística: geolectes, cronolectes, sociolectes i registres.
- Llengües en contacte: bilingüisme, diglòssia; interferència i interposició lingüística.
- Llengües subordinades i llengües dominants.
- Normalització i substitució.
- Diferents models de polítiques lingüístiques en territoris plurilingües. Models de planificació lingüística.
- Drets lingüístics a les Illes Balears.
- Prejudicis i estereotips lingüístics.
- Explicació dels conceptes de norma culta/estàndard, atenent la seva utilitat i la seva diversitat en la llengua catalana.

B. COMUNICACIÓ
Context
- Elements verbals i no verbals que intervenen en el procés de comunicació. Propòsit comunicatiu.
- Funcions del llenguatge. Modalitats textuals.
- Adequació a la situació comunicativa.
Gèneres discursius
- Propietats textuals: adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: el text acadèmic.

- Gèneres discursius propis de l'àmbit social. textos periodístics: narració, exposició i argumentació. Mitjans de comunicació i xarxes socials.
- Gèneres literaris.
Processos
- Expressió oral. Adequació al nivell de formalitat requerit per la situació comunicativa. El registre estàndard. Trets discursius i lingüístics del discurs formal. Elements no verbals. Planificació i recerca d'informació, construcció del discurs i revisió. Transferència dels coneixements lingüístics (lèxics, gramaticals i fonètics) al discurs.
- Expressió escrita. Planificació: recerca i selecció d'informació; anàlisi, valoració, organització i síntesi de la informació. Redacció i revisió: transferència dels coneixements lingüístics (lèxics, gramaticals i ortogràfics) al text escrit.
- Comprensió oral. Sentit global del discurs. Parts del discurs i relació que mantenen. Usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal. Intenció comunicativa del parlant. Selecció de la informació rellevant.
- Comprensió escrita. Sentit global del text. Parts del text i relació que mantenen. Usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Publicitat i propaganda. Intenció comunicativa de l'emissor. Selecció de la informació rellevant. Interpretació del llenguatge en el seu context. Connotació, denotació, sentit figurat.
- Interacció oral en contextos formals. Ús propi i aliè de la paraula. Cooperació conversacional i cortesia lingüística.
- Interacció escrita.
- Mediació.
Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics
- La modalitat. Formes lingüístiques per a l'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat.
- Recursos lingüístics per adequar el registre a la situació comunicativa.
- Connectors, marcadors discursius i altres procediments lèxics, semàntics i gramaticals que contribueixen a la cohesió del text.
- Relacions entre formes verbals com a procediment de cohesió textual, amb especial atenció a l'ús dels temps verbals. Valor de les formes no personals.
- Correcció lingüístics i revisió ortogràfica, gramatical i tipogràfica dels textos.
- Relació dels signes lingüístics amb el significat del text.

C. EDUCACIÓ LITERÀRIA
Lectura autònoma
- Selecció d'obres rellevants d'autors de la literatura catalana, europea i universal, amb assessorament.
- Participació activa en el circuit literari i lector, en activitats com ara encontres literaris amb autors d'obres llegides, sessions de narració oral, clubs de lectura, etc.
- Utilització autònoma de tot tipus de biblioteques, físiques i digitals.
- Accés a diferents experiències culturals: representacions teatrals, exposicions bibliogràfiques, etc.
- Expressió argumentada dels gustos lectors personals.
- Diversificació del corpus llegit, amb atenció als circuits comercials del llibre i distingint entre literatura canònica i literatura de consum, clàssics i *best-sellers*.
Lectura guiada
- La literatura catalana des del modernisme fins a l'actualitat.
- Lectura i interpretació d'obres completes o fragments rellevants de la literatura catalana des del modernisme fins a l'actualitat.

- Anàlisi i comentari de textos literaris des del modernisme fins a l'actualitat: elements constitutius del gènere literari i sentit de l'obra literària, les relacions externes del text amb el seu context social, històric i amb la tradició literària.

D. REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA
- Diferències rellevants entre llengua oral i llengua escrita, amb especial atenció als elements sintàctics, lèxics i pragmàtics.
- Procediments de formació de paraules: derivació, composició, parasíntesi, sigles i acrònims.
- Categories gramaticals: tipus i ús.
- Sintaxi. Relacions lògiques, gramaticals i semàntiques entre els elements d'una oració. Les funcions sintàctiques. Connectors com a element cohesionador del text i que hi aporta coherència. Elements de referència. Els díctics. Ordre lògic dels elements de l'oració. Signes de puntuació.
- Explicació del significat de paraules o expressions dins el context. Sinonímia, antonímia, paronímia, polisèmia, homonímia. Hiperonímia i hiponímia.
- Connotació i denotació.
- Elements discriminatoris del llenguatge.
- Identificació dels elements lingüístics que comprometen la comprensió d'un text escrit o oral.
- Propostes de millora i enriquiment d'un text escrit o oral.